

Van: BBL - Beleidsbabbel <babbel@bblv.be>
Aan: BBL - Beleidsbabbel <babbel@bblv.be>
Datum: 06/12/2009 12:40 PM
Onderwerp: Milieubeweging ontmoet formateur Peeters

Kan je deze nieuwsbrief niet lezen? [Klik hier](#).

Nr. 166 - Milieubeweging ontmoet formateur Peeters

Suggesties voor nieuwe artikels of reacties welkom op babbel@bblv.be.

Voorop

- [Milieubeweging ontmoet formateur Peeters](#)

Klimaatonderhandelingen in BONN

- [BBL op klimaatonderhandelingen](#)
- [BONN: Financiënministers saboteren klimaatonderhandelingen](#)
- [BONN: Japanse doelstelling op troebel water?](#)
- [Klimaat ontspoort met huidige doelstellingen](#)

Actueel

- [Landbouw speelt sleutelrol in klimaat](#)
- [Smogmaatregelen hebben beperkt effect](#)
- [Stroomgebiedbeheerplannen kennen grote gebreken](#)
- [Persoffensief voor Seine-Schelde-West](#)
- [Hoorzitting over nieuwe zeesluis Antwerpen](#)

~ Voorop ~

Milieubeweging ontmoet formateur Peeters

Op 10 juni ontving Vlaams formateur Kris Peeters een delegatie van Bond beter Leefmilieu en Natuurpunt. Ook de voorzitter van de – inmiddels ontbonden – Minaraad was aanwezig.

Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt overhandigden de formateur het memorandum van BBL en een bijkomende nota van Natuurpunt waarin een aantal punten uit het Pact 2020 verder worden uitgewerkt.

Bond Beter Leefmilieu legde in het gesprek de nadruk op de kansen die een groenere economie biedt om de crisis te keren en pleitte voor een actief klimaatbeleid. Twee belangrijke punten werden hierbij benadrukt: we verwachten van de volgende regering dat zij de energieprestatienorm voor nieuwbouwwoningen gradueel strenger maakt tot op het niveau van de passiefhuisnorm en we verwachten dat in plaats van emissierechten aan te kopen in het buitenland, de Vlaamse regering de beschikbare middelen investeert in energiebesparing in eigen land, zeker en vast indien deze goedkoper blijkt dan aankoop van buitenlandse rechten.

BBL vroeg ook dat de volgend regering terug het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen als kader voor het ruimtelijk beleid zou respecteren en dat het Vlaams parlement de taak zou krijgen om een nieuw RSV uit te werken.

Tot slot wees BBL er op dat er dringend nood is aan een adaptatieplan voor de klimaatverandering. Er dreigen ernstige watertekorten op te treden en er dringt zich dan ook een strategie op om het probleem te beheersen.

Jan Turf

Memorandum Bond Beter Leefmilieu

~ Klimaatonderhandelingen in BONN ~

BBL op klimaatonderhandelingen

Bram Claeys van de Bond Beter Leefmilieu volgde de klimaatonderhandelingen in Bonn van 9 tot 12 juni. Hieronder lees je zijn verslagen.

~ Klimaatonderhandelingen in BONN ~

BONN: Financiënministers saboteren klimaatonderhandelingen

Eerste dag dat ik hier in Bonn de klimaatonderhandelingen bijwoon. En het belangrijkste nieuws komt eigenlijk van buiten Bonn, uit Luxemburg, om precies te zijn. In Bonn zelf is men volop bezig teksten te compileren, en dat is voor het eerst sinds de onderhandelingen startten in Bali in 2007. Het zijn dus drukke en koortsachtige onderhandelaars die door de gangen van het gigantische Maritim hotel racen.

Maar Luxemburg dus: de Europese financiënministers slaagden er vandaag in Luxemburg niet in een akkoord te bereiken, met concrete cijfers voor de financiële steun voor klimaatinvesteringen in ontwikkelingslanden. Hier in Bonn dreigt dit een zeer slecht signaal te zenden naar de onderhandelaars uit het Zuiden. Want de gesprekken in Bonn moeten de grondslagen leggen voor een nieuw klimaatakkoord, in Kopenhagen eind dit jaar. Over dat klimaatakkoord zei de Europese Commissie: "geen geld, geen akkoord". Volgende week hebben de staats- en regeringsleiders hun vergadering. Het is nu aan hen wel duidelijke engagementen te nemen. De leiders van de EU moeten de top van juni gebruiken om hun koolstofschuld aan de ontwikkelingslanden af te betalen. De financiënministers negeerden het advies van hun eigen experts. Die schuiven een globaal bedrag van 100 miljard euro naar voor om ontwikkelingslanden te helpen hun uitstoot te verminderen. Alsof dat niet genoeg is, stellen de ministers wel duidelijk dat het geld dat vrijgemaakt wordt om de eigen uitstoot te compenseren, moet meetellen in de engagementen voor steun aan ontwikkelingslanden. Je kunt de Raadsconclusies hier lezen.

Nee, wat we nodig hebben in plaats van dit hazengedrag, is een duidelijk akkoord:

- een adequate bijdrage van publieke financiering in de grootteorde van 35 miljard euro per jaar, voor klimaatactie in ontwikkelingslanden, door de EU,
- een degelijk mechanisme om die financiering te genereren, onder toezicht van de VN, met bijvoorbeeld een veiling van of taks op emissierechten,
- een garantie dat de financiering nieuw en additioneel is ten opzichte van bestaande

engagementen voor EU ontwikkelingshulp.

Bram Claeys

lees het volledige artikel

~ Klimaatonderhandelingen in BONN ~

BONN: Japanse doelstelling op troebel water?

Live van achteraan de plenaire zaal in Bonn: Japan kondigt zijn middellange termijn klimaatdoelstelling aan. Zeer belangrijk, en verwacht voor vandaag. We schreven een artikel in de Eco om de creatieve rekenkunde van Japan te onthullen. En inderdaad, ze proberen een olifant te maken van een muis.

Japan wil zijn uitstoot beperken tot 15% onder het niveau van 2005. Ze stellen dit voor als een zeer transparante en ambitieuze doelstelling. In de woorden van de Japanse delegatieleider: "based on clear blue water". Maar helder is deze doelstelling allerminst. In vergelijking met 1990 betekent dit een vermindering met 8%. De Japanse doelstelling voor 2012 is -6%. Kan een economische grootmacht als Japan echt niet beter dan een magere 2% beter?

Dit is zeer ontoereikend. De Japanse doelstelling steekt zeer mager af ten opzichte van de Europese ambitie om 30% te verminderen tegen 2020. Ze is valt buiten de 25-40% reductie die volgens het VN Klimaatpanel nodig is.

Gisteren kloegen verschillende ontwikkelingslanden aan dat de gecombineerde aangekondigde doelstellingen van de industrielanden niet voldoende zijn, ten opzichte van wat nodig is om de klimaatverandering tegen te houden. Ze hebben gelijk.

De EU moet zeer scherp reageren op de Japanse doelstelling. Zij kunnen beter.

Bram Claeys

lees het volledige artikel

~ Klimaatonderhandelingen in BONN ~

Klimaat ontspoord met huidige doelstellingen

Een groep wetenschappers, voornamelijk van het Potsdam Instituut, rekenden de klimaatvoorstellen van industrie- en ontwikkelingslanden door. Hun conclusie is droog en zeer alarmerend. Als er geen sterke verbetering van de nationale engagementen komt, zien ze bijna geen kans om onder 2°C opwarming te blijven.

De vragen die ze stelden waren: welke uitstoot is het gevolg van de gecombineerde doelstellingen, wat is daarvan het gevolg voor het klimaat, en hoe verhoudt zich dat tot de doelstelling om de opwarming onder 2°C te houden?

De uitstoot van industrielanden zou in 2020 ongeveer 8 tot 14% onder 1990 liggen. Dat is een heel pak minder dan de 25-40% reductie die volgens het IPCC nodig zijn om de opwarming onder 2°C te

houden. Merk op dat de ontwerpdoelstellingen van de zogenaamde Waxman-Markey bill in de USA al in de berekeningen zijn opgenomen. Het betreft dus zeer actuele analyses.

De collectieve engagementen van ontwikkelingslanden zou hun uitstoot in 2020 beperken tot ongeveer 4% onder het niveau zonder maatregelen. Brazilië, China, India en Zuid-Afrika hebben beleid en doelstellingen. Maar ook hun voornemens zijn te weinig in vergelijking met de 15-30% die nodig is volgens het IPCC.

Dat levert ons in 2050 een uitstoot op die 67% hoger ligt dan 2000. Dat is duidelijk onvoldoende om de klimaatverandering onder controle te houden.

Het rapport leert ons dat de huidige aanpak niet loont. Een verdeling van de doelstellingen op een objectieve en wetenschappelijke basis, is meer dan dringend.

WWF, Greenpeace en nog een reeks organisaties stelden vorige week een voorstel van Kopenhagen akkoord voor. Vandaag lanceerde Oxfam de eigen voorstellen, inclusief hoe het te financieren.

Interessant leesvoer voor de delegaties die in Bonn onderhandelen over de opvolger van het Kyoto-protocol.

Bram Claeys

Artikel in Nature met rekensom

~ Actueel ~

Landbouw speelt sleutelrol in klimaat

Landbouw en landgebruik krijgen onvoldoende aandacht in de strijd tegen de klimaatopwarming. Dat zeggen zowel onderzoekers van de denktank Worldwatch Institute als experts van IFPRI (International Food Policy Research Institute). IFPRI roept op om landbouw centraal te zetten in de VN klimaatonderhandelingen, die eind dit jaar in Kopenhagen moeten resulteren in een globaal post-Kyoto verdrag. Worldwatch Institute wijst erop dat de voedselproductie, bosbouw en ander landgebruik samen verantwoordelijk zijn voor 30% van alle broeikasgasemissies. Een strategie voor verlichting van de wereldwijde klimaatverandering moet daarom zeker inzetten op reductie van de emissies van deze sectoren via een beter landmanagement.

De onderzoekers stellen hiertoe vijf strategieën voor. Een eerste strategie bestaat in het verhogen van het koolstofgehalte van de bodems, als middel voor koolstofopslag. Dit moet gebeuren door onder andere minimale bodembewerking, verminderde stikstofbemesting, erosiepreventie en verhoging van het organische stofgehalte. Op het belang van deze praktijken werd onlangs nog gewezen door een rapport van de Europese Commissie over bodemdegradatie.

Een tweede bijdrage kan geleverd worden door het telen van meerjarige gewassen. Deze gewassen slaan meer koolstof op in hun beter ontwikkelde ondergrondse wortels en bovengrondse biomassa en bedekken de bodems gedurende een langere periode. Ten derde is er de veeteelt. Vandaag verantwoordelijk voor 14% van de totale broeikasgasemissies, kan deze sector een aanzienlijk bijdrage leveren door een inkrimping van de veestapel. Daarnaast kunnen ook productiefactoren zoals rotatie in begrazingsplannen, mestmanagement en verbeterde voeders en voederadditieven een behoorlijke steun bijdragen. Vervolgens leggen de onderzoekers nadruk op het belang van het behoud van natuurlijke habitats in het licht van de klimaatverandering. Natuurlijke ecosystemen houden biodiversiteit in stand en kunnen een niet te onderschatten hoeveelheid koolstof opslaan. Herstel van natuurlijke vegetaties op gedegradeerde gronden is belangrijk voor het klimaat en voor waterbeheer.

Een optimaal landbeheer kan dus substantieel bijdragen aan de mitigatie van de klimaatopwarming. De onderzoekers van Worldwatch Institute en van IFPRI klagen aan dat dit nog

te weinig erkenning krijgt in de internationale wetenschap en het beleid.

Linn Dumez

Samenvatting rapport Worldwatch Institute
IFPRI policy paper

~ Actueel ~

Smogmaatregelen hebben beperkt effect

In een recent rapport liet VMM onderzoeken wat het effect is van snelheidsverlagingen tijdens smogperiodes. Zoals bekend wordt de snelheid op sommige autostrades en ringwegen tijdens vervuilingsspieken beperkt van 120 tot 90 km/h. In de studie werden vijf scenario's onderzocht: de effecten van de nu geldende snelheidsverlaging en de effecten van verdergaande maatregelen, zoals een rijverbod voor vervuilende vrachtwagens en/of personenwagens (onder de euro II-norm).

Algemeen blijkt dat de huidige SMOG90-maatregel een beperkt gunstig effect heeft op de luchtkwaliteit. Wanneer de meest schadelijke fractie van het fijn stof wordt bekeken, het zgn. dieselroet, is dit positieve effect meer uitgesproken. Het positieve effect doet zich vooral voor in de onmiddellijke omgeving van de snelwegen. Anderzijds toont de studie aan dat meer drastische maatregelen, die de verouderde personen- en/of vrachtwagens bannen van alle wegen tijdens smogepisodes, een gevoelig hogere impact hebben.

Er wonen ongeveer 40.000 Vlamingen binnen een straal van 200 meter rond de smogsnelwegen. Vooral voor hen zullen de smogmaatregelen een gunstig effect hebben op hun gezondheid. Kortstondige blootstelling aan te hoge waarden kan leiden tot een hoger risico op hartaanvallen en tromboses. Het gaat hierbij uiteraard enkel om een vermindering van de acute blootstelling aan te hoge fijn stofconcentraties tijdens smogperiodes. De huidige smogmaatregelen hebben geen effect op de langdurige blootstelling, welke verantwoordelijk is voor een verhoogd sterfterisico door longaandoeningen en voor kleinere longen bij kinderen.

Erik Grietens

Volledige studie

~ Actueel ~

Stroomgebiedbeheerplannen kennen grote gebreken

Het openbaar onderzoek rond de stroomgebiedbeheerplannen voor de Schelde en de Maas is bijna afgelopen. In een gemeenschappelijk advies van de Mina-raad, SERV en SALV formuleren de adviesraden fundamentele bedenkingen bij de aanpak en opbouw van het plan. Ze pleiten bv. voor een hoger ambitieniveau, consistent met wat is vooropgesteld in het pact 2020. Dat moet onder andere gebeuren door een betere doelgerichtheid en meer aandacht voor kostenefficiëntie. Er volgt vanuit BBL en Natuurpunt nog een apart inspraakdocument over de maatregelen.

In een studie van EEB en WWF blijkt ondertussen dat er bijna overal in Europa ernstige tekortkomingen zijn in de plannen. De plannen bouwen doorgaans voort op gekende maatregelen (bv. inzake vervuiling), maar slagen er niet in om de doelstellingen te bereiken. Het teruggeven van ruimte aan de rivier is positieve een trend, maar het is onduidelijk in hoeverre deze intenties zich zullen vertalen op het terrein. Bijna geen enkel plan slaagt erin om een langetermijnvisie naar voor te schuiven. Eén voorbeeld daarvan is de nood aan adaptatie: hoewel de uitdagingen in het waterbeleid (overstromingen en vooral droogte) de komende decennia nog veel groter zullen worden door de klimaatverandering, bevatten de plannen nauwelijks maatregelen om te besparen op waterverbruik van landbouw en industrie. Dat is des te opvallender in Zuid-Europa, waar naar verwachting het droogteprobleem extra hard zal toeslaan.

Wim Van Gils

~ Actueel ~

Persoffensief voor Seine-Schelde-West

Hoewel er een duidelijke politieke meerderheid tegen Seine-Schelde-West is, doen de voorstanders nog verwoede pogingen om het project te doen herleven. Eerst mocht dhr. Steimler, de topman van de autotransporteur NYK-Europe, in Terzake uitgebreid komen klagen over het gebrek aan moed van de beleidsmakers terzake. Nu de verkiezingskoorts wat is gaan liggen, zetten de West-Vlaamse afdelingen van VOKA en UNIZO het project op hun prioriteitenlijstje en ook de burgemeester van Brugge laat weten dat hij blijft vechten voor het kanaal. Het is echter bijzonder opvallend dat geen van de voorstanders ten gronde ingaat op de problemen van het project. De actiegroep 't Groot Gedelf wordt gemakkelijks halve afgeschilderd als een bende leugenaars die voor een paar rijen populieren de economische toekomst van Zeebrugge (en bij uitbreiding heel West-Vlaanderen) op het spel zetten, maar veel verder dan dat komt men blijkbaar niet. Misschien is het nuttig om enkele cruciale elementen uit het dossier nog eens duidelijk op een rijtje te zetten.

Het project is niet uitvoerbaar. Er is geen water voor het project – er is nu al een tekort aan water rond Gent in droge tijden en door klimaatverandering wordt die situatie nog erger. In Noord-Frankrijk en Gent (Terneuzen) liggen bovendien nog plannen op tafel die mogelijk ook water nodig zullen hebben.

Het project is niet nuttig. De kosten van het project overtreffen de baten – en geen klein beetje. In die context ook: er is geen geld voor dit project. Het is al zeer de vraag hoe Vlaanderen het geld moet besparen om de geplande drie sluizen in Antwerpen, Gent en Zeebrugge te financieren.

Het project is niet noodzakelijk – zelfs indien de haven van Zeebrugge inderdaad zo fors zou groeien als de optimisten hopen, dan nog is het mogelijk om via investeringen in spoor en estuaire vaart de modal shift aanzienlijk te verbeteren.

Zeker, er moeten nog een paar studies afgewerkt worden – het wekt overigens weinig vertrouwen dat die studies blijkbaar ineens achter gesloten deuren worden opgesteld. Maar de witte konijnen die tot nu toe uit de hoed werden getoverd om deze fundamentele problemen op te lossen, bleken ook niet meer te zijn dan dat. Seine Schelde West uitvoeren zou een strategische blunder van formaat zijn.

Wim Van Gils

~ Actueel ~

Hoorzitting over nieuwe zeesluis Antwerpen

Dinsdag organiseerde de Mina-Raad Vlaanderen een hoorzitting over een mogelijke nieuwe zeesluis in de haven van Antwerpen. Het havenbestuur wil graag deze bijkomende sluis op de Linkeroever, omdat de dokken op Linkeroever nu enkel bereikbaar zijn via de Kallosluis. Als deze sluis uitvalt kan geen enkel schip de dokken nog bereiken. Een bijkomende zeesluis maakt het ook mogelijk om grotere schepen – ook containerschepen – tot aan de dokken te laten varen, wat voor een bijkomende economische impuls kan zorgen.

Tijdens de hoorzitting werd vooral ingegaan op het milieueffectenrapport en de kosten-batenanalyse. Twee waardevolle biotopen – een broedplaats voor meeuwen en voor de rugstreeppad – zouden verdwijnen voor de aanleg van de sluis. Daarvoor worden nieuwe natuurgebieden ontwikkeld, zowel op linker- als op rechteroever. Met de aanleg daarvan is men al gestart.

Belangrijkste vraag – waar trouwens geen antwoord op kwam – is de financiering van de sluis. Die zou minstens 600 miljoen euro kosten. Bovendien willen ook de havens van Gent en Zeebrugge een nieuwe zeesluis. De totale factuur zal dus in de miljarden lopen, terwijl de volgende Vlaamse regering door de crisis minder geld zal hebben en enkele miljarden zal moeten besparen...

Bond Beter Leefmilieu is op zich niet gekant tegen een nieuwe zeesluis voor de Waaslandhaven, aangezien deze sluis een belangrijk onderdeel is van een inbreidingsscenario voor de haven. Honderden hectaren bestaand havengebied kunnen dankzij de sluis verder economisch ontwikkeld worden, zonder dat de haven moet uitbreiden. BBL gaat dus enkel akkoord met deze nieuwe sluis, op voorwaarde dat afgezien wordt van het nieuwe Saeftinghedok. Voor dat nieuwe dok zou meer dan 1.000 hectare open ruimte opgeofferd moeten worden en zou Doel definitief van de kaart worden geveegd. Uit de MER blijkt bovendien dat als dit nieuwe containerdok zou aangelegd worden, heel de Antwerpse regio bovendien verstrikt raakt in congestie. En het daarbij horende fijn stof.

Erik Grietens

[Wijzig uw abonnementsgegevens op bondbeterleefmilieu.be.](http://bondbeterleefmilieu.be)

© Copyright BBL 2009